

De strider för yrkeslärarna

Fler undervisningstimmar och mindre tid till bedömning. Det är verkligheten för många yrkeslärare. Christine Molander och Gunnel Lundstedt vill stärka kårens status.

Text: Eva-Lotta Sigurdh Fotoillustration: Spektra

Det har varit en lång arbetsdag för frisörläraren Christine Molander och kollegan Gunnel Lundstedt, som undervisar på hotell- och turismprogrammet. För ett par dagar sedan kom de hem från Canterbury i södra England där de installerat elever på utlandspraktik. Nu har de mycket att komma i kapp med här hemma.

– Eftersom skolan inte har en tradition att skicka yrkeselever utomlands tar det enormt mycket tid för oss att arrangera den här praktiken, ända från urvalsprocessen tills att de är hemma igen, säger Gunnel Lundstedt.

Hon är själv gymnasierepresentant i Sveriges Turismutbildningar. Christine Molander är styrelsemedlem i Sveriges stylist- och frisörläraryrkesförbund. Båda träffar regelbundet andra yrkeslärare och branschfolk. De tycker att samhället och skolan nedvärderar yrkeslärarnas arbetsinsatser jämfört med lärare i teoretiska ämnen, vilket de framför allt tror beror på okunskap om vad de gör.

– Det kan skilja 100–150 undervisningstimmar per läsår mellan yrkeslärare och ämneslärare, säger Christine Molander.

Hennes samlade bild är att situationen är ungefär likadan i hela landet. Yrkeslärare anses generellt inte behöva lika mycket tid till bedömning, rättning och dokumentation som kollegor i gymnasiegemensamma ämnen.

– Det saknas förståelse för vad vi gör! Det tar jättelång tid att bedöma en hårklippning. Man måste kunna förklara sin bedömning tydligt för eleven och dokumentera allt skriftligt.

En annan tidskrävande arbetsuppgift som är unik för yrkeslärarna är de omfattande praktikplatsbesöken.

– Praktiken är ju en väldigt stor del av våra utbildningar och då ingår att återkommande besöka varje elev för att kunna bedöma, dokumentera och utvärdera allt de gör. Men vi får nästan ingen tid för detta, bara ett fåtal timmar per elev och studietid, säger Gunnel Lundstedt.

Att det fanns skillnader mellan lärare och lärare upptäckte Christine Molander redan på utbildningen för cirka 20 år sedan.

– Flera av mina klasskamrater, som kom från en akademisk bakgrund, tyckte att vi yrkeslärare som ”bara” hade yrkeserfarenhet inte hade på lärarhögskolan att göra!

Även om hon inte möter den attityden i dag, så finns det statusskillnader kvar. På Nacka gymnasium satsar man extra mycket på internationella samarbeten, som det i Canterbury. Elever på högskoleförberedande program erbjuds sedan 2001 att åka på utbyten med skolor i till exempel England. Yrkeslärarna säger att de har fått kämpa ”med näbbar och klor” för att

Christine Molander och Gunnel Lundstedt.

också kunna skicka sina elever utomlands – men på praktik i stället för studier.

– Det har saknats förståelse för att även yrkeselever skulle berikas av allt vad det innebär att få möta och lära av en ny kultur, både för personlig utveckling och för värdefulla branschkunskaper, säger Christine Molander.

Utlandspraktiken – som i dag får stor uppbackning från skolan – har inneburit en viktig statushöjning för både lärarna och programmen. Men också en ökad arbetsbörda.

Det blir många resor för att installera, följa upp och hämta hem elever, och mycket telefonkontakt med elever och föräldrar under hela praktikperioden. Men det är det värt. Tidigare hade yrkesprogrammen en marginell plats i skolans så kallade internationaliseringsstrategi.

– Det här är verkligen en statusmarkör, säger Gunnel Lundstedt. Nu kan vi marknadsföra våra program på ett mer långsiktigt sätt och det är oerhört värdefullt.

Hon och Christine Molander återkommer ständigt till hur viktigt det är att hela tiden lyfta fram både yrkeslärarkåren och sina program så att de blir ännu mer attraktiva.

– På frisörprogrammet jobbar vi till exempel på att avgångseleverna ska genomföra ”delprovet”, som är en del av gesällprovet, vilket är ett kompetensbevis. Och så tävlar vi i skol-SM, säger Christine Molander.

Gunnel Lundstedt tycker att yrkesprogrammen får dras med en del missuppfattningar från såväl politiker som föräldrar och elever som ska söka till gymnasiet.

– Det finns en allmän inställning att teoretiska utbildningar är mycket mer värda än yrkesutbildningar. Men alla kan ju inte bli teoretiker. Dessutom skriks det efter arbetskraft inom våra branscher, bara det borde ju göra oss superattraktiva! ●

tidningengymnasiet@lararforbundet.se

ANNONS

Vilket är ditt skäl att gå Skolverkets handledarutbildning?

Skäl nr 8:

Utvecklar mina kontakter med arbetslivet!

Bra apl börjar med dig som yrkeslärare. Efter cirka fem timmars webbaserad handledarutbildning vet du både vad som krävs och hur du ska motivera dina handledare att genomgå utbildningen. Du genomför den kostnadsfria handledarutbildningen när du vill, där du vill. Målet är att Sveriges alla 8000 yrkeslärare har genomfört utbildningen under 2016.

Gör dig själv och din skola 100% apl. Starta på aplhandledare.skolverket.se

Skolverket